

І. П. Варава,

доктор філософії

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5168-2775>**А. А. Суходольська,**

кандидат юридичних наук

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5794-9167>

НОВІТНІ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Національний авіаційний університет
проспект Любомира Гузара, 1, 03680, Київ, Україна
E-mails: varavairina8@gmail.com, a.suhodols@gmail.com

У статті порушується проблема застосування новітніх методик, форм та інноваційних технологій навчання конкурентоспроможних юристів. **Метою** дослідження є з'ясувати роль методів навчання, що містять інноваційну складову; проаналізувати основні проблеми, які виникають в освітньому процесі з підготовки майбутніх правників з урахуванням того, що викладачі закладів вищої юридичної освіти покликані готувати конкурентоспроможних, здатних до ефективної роботи в умовах постіндустріального суспільства конкурентоспроможних фахівців у галузі юриспруденції; довести потребу змінювати підходи до викладання дисциплін юридичного напрямку, у тому числі й такої дисципліни як історія держави і права зарубіжних країн. **Методи дослідження:** у роботі використовувався комплекс наукових методів, зокрема, історико-правовий, порівняльний, логічний, структурний. При цьому досліджено як теоретичні аспекти започаткованої проблеми, що склали теоретико-методичну основу наукової розробки, так і застосовано низку емпіричних методів, зокрема анкетування, бесіди, педагогічне спостереження, самоспостереження, методи моніторингу та математичної статистики. **Результати:** визначено, що пріоритетними у фаховій підготовці майбутніх юристів є методи проблемного навчання. Доведено потребу застосування в процесі викладання історії держави і права зарубіжних країн новітніх сервісів та інструментів для навчання, освітніх платформ, мобільних додатків, використання навчальних блогів, дистанційних курсів, платформ на ютуб-каналі, сучасної бази навчальних електронних ресурсів які покликані активно послуговувати студентам та викладачам. **Обговорення:** пошук шляхів удосконалення освітнього процесу з формування фахових компетентностей майбутніх конкурентоспроможних юристів при викладанні дисципліни історія держави і права зарубіжних країн.

Ключові слова: вища освіта; освітній процес; майбутні юристи; готовність до фахового самовдосконалення; комплексний підхід; професійна підготовка; новітні методики; освітні технології; інновації; інформаційне суспільство.

Постановка проблеми та її актуальність. Розвиток суспільних відносин, світових глобалізаційних процесів і стрімкого науково-технічного прогресу зумовив перехід до інформацій-

ного суспільства, де найважливішою продукцією виступають інновації та знання, які, своєю чергою, перетворюються в основні робочі ресурси країни. Професійним стандартом та освітні-

ми програмами передбачено формування у майбутніх правників науково-педагогічними працівниками закладів вищої освіти ключових компетентностей майбутніх юристів. Проте, формування таких здібностей є серйозним викликом для викладачів закладів вищої освіти.

Для сучасної професійної підготовки юристів залишається нерозв'язаним завданням невідповідності змісту і способів освітньої діяльності студентів тим мінливим особливостям професійної діяльності, які характерні для сучасних суспільно-економічних та політичних умов. Традиційна система вищої освіти не повною мірою здатна забезпечити потребу у підготовці конкурентоспроможних фахівців у галузі юриспруденції. На заваді повноцінній професійній підготовці і освітньому процесу постає ряд суперечностей, серед яких: потреба у впровадженні в освітній процес інноваційних підходів з формування готовності до професійної діяльності майбутніх юристів та відсутністю відповідних моделей.

Мета статті полягає у розкритті тенденцій розвитку сучасної юридичної підготовки студентів у закладах вищої освіти що має бути спрямована на формування не тільки професійних компетенцій сучасних правників, але й, і це головне, – їхньої готовності до особистісно-професійного розвитку та визначенні ролі дисципліни історії держави і права в цьому процесі, доведення необхідності застосування новітніх методик викладання і сучасних освітніх електронних навчальних ресурсів.

Виклад основного матеріалу. Історія держави і права зарубіжних країн - це історико-правова наука, що знаходиться на межі між суспільно-політичними та правовими дисциплінами, синтезуючи та поєднуючи їх. Місце історії держави і права в системі юридичних дисциплін визначають реалії об'єкту дослідження. Історія держави і права зарубіжних країн насамперед вивчає багате розмаїття першопричин утворення і розвитку держави і права в людському суспільстві. В процесі історичного розвитку держава стає необхідним атрибутом суспільства, набуваючи певної міри відносної самостійності. Її функціонування здебільшого підпорядковується внутрішнім закономірностям розвит-

ку. Історія держави і права наповнює теорію конкретно-історичним змістом і є її певною емпіричною базою. Важливість вивчення державно-правової історії визначається насамперед тим, що люди, котрі творять історію, здійснюють реформи і перебудову суспільства, керуються, в першу чергу, певними прийнятними їм ідеями, теоріями, вченнями, через які вони намагаються втілити свої політичні ідеали чи правові форми.

Навчальна дисципліна «Історія держави і права зарубіжних країн» передбачає оволодіння студентами основними поняттями та категоріями науки і навчальної дисципліни, вивчення конкретних державних інститутів та систем права, розкриття основних закономірностей процесу державно-правового розвитку країн світу від найдавніших типів і форм рабовласницької держави і закінчуючи політичними і правовими структурами сучасності.

У процесі вивчення історії держави і права зарубіжних країн студенти мають опанувати певний інструментарій науки; вміти аналізувати сучасний стан проблеми науки історії держави і права зарубіжних країн; характеризувати розвиток суспільного ладу на різних етапах зарубіжної історії; систему органів влади і управління в країнах. У процесі вивчення такої дисципліни майбутні юристи повинні набути навичок аналізу основних джерел рабовласницького, феодального і буржуазного права, державно-правових інститутів у країнах Європи, Азії, Африки, Північної та Латинської Америки; уяснити принципи континентальної та англосаксонської системи буржуазного права, структуру судових та інших правоохоронних органів.

При цьому здобувачі вищої освіти юридичного факультету повинні навчитися: використовувати суспільно-політичний досвід всесвітньої історії в побудові сучасної держави; аналізувати законодавчі акти; використовувати в практичній діяльності знання основних принципів континентальної та англосаксонської системи права; робити правильні прогнози в сучасному суспільно-політичному житті; систематизувати та узагальнювати сучасний досвід таких країн, як Англія, Франція, США, Німеччина тощо, в державно-правовому будівництві, аналізувати практи-

ку роботи парламентських структур у державах Європи та Америки; розкривати сутність делегованого законодавства в Англії, Франції та США.

З урахуванням стрімких змін у технологічному розвитку, суспільних трансформацій, несприятливої епідеміологічної ситуації та запровадження лок-дауну, а також постійного оновлення нормативно-законодавчої бази країни, що мають наслідком зміну форм і методів навчання, студентів потрібно мотивувати до самонавчання та підготовки до семінарських, практичних занять, колоквиумів та підсумкового контролю знань.

Аналізуючи складові професійного стандарту та закладені в ОПП професійні компоненти діяльності, знаходимо, що юрист повинен мати певні сформовані інтегральні, загальні та професійні компетентності, які забезпечать ефективну роботу та високопрофесійне виконання службових обов'язків.

Наразі активно йдуть процеси реформування юридичної освіти. З огляду на це, невирішеним залишається визначальне питання – «чому навчати студентів-правників?», якими навичками та компетенціями має володіти юрист? Відповідь на нього мають надати саме професійні стандарти. І це не лише знання норм права чи дотримання етичних норм. Удосконалення правничої освіти є одним із пріоритетних напрямків діяльності Асоціації правників України.

Компонентами професіоналізму (згідно професіограми) юридичної діяльності працівника:

- фахова підготовленість (готовність кваліфіковано здійснювати юридичну працю, володіння технологією стимулювання себе до досягнення вершин професійної юридичної діяльності, вміння враховувати правові чинники зовнішнього середовища;

- соціально-психологічна підготовленість (комунікативна компетентність у спілкуванні зі співробітниками і представниками різних соціальних груп);

- особистісна придатність до юридичної діяльності (широта і глибина знань, умінь і навичок, спеціальних здібностей, що підвищують ступінь готовності здійснювати юридичну дія-

льність, самовиховання, самоосвіта й освіта як умови досягнення вершин професіоналізму);

- психологічна і професійна зрілість юриста (сформованість професійних знань, умінь і навичок, ціннісне ставлення до виконання завдань, спрямованих на досягнення загальної цілі, наявність спеціальних здібностей тощо).

Важливими для майбутнього юриста є і волевольві якості: здатність брати на себе відповідальність у складних ситуаціях та ситуаціях когнітивного дисонансу; здатність об'єктивно оцінювати свої досягнення, сили та можливості; здатність до подолання труднощів, наполегливість тощо.

Не менш значущими для ефективної діяльності правника визнаються емоційні особливості спеціаліста: врівноваженість та стресостійкість у конфліктних ситуаціях; емоційна стійкість у випадку прийняття відповідних рішень. Також психомоторні якості: здатність до миттєвого реагування в умовах дефіциту часу; здатність до миттєвої реакції на раптовий зоровий чи слуховий подразник (високий рівень психомоторної реактивності).

А окрім того, майбутній фахівець з юриспруденції повинен володіти такими важливими здатностями: 1) здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; 2) здатність застосовувати знання на практиці, що пов'язано з мобільністю мисленнєвих процесів; 3) здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; 4) здатність до пошуку, оброблення інформації з різних джерел; 5) здатність діяти на основі етичних міркувань; 6) здатність застосовувати фундаментальні міждисциплінарні знання; 7) здатність навчатися впродовж всього життя, уміння протягом життя постійно вдосконалювати себе відповідно до зростаючих вимог.

Це так звані *soft-skills* (м'які, гнучкі, непрофесійні, надпрофесійні компетентності), які є свого роду «відтінками» професійних (вузькоспеціалізованих) компетентностей сучасного фахівця у галузі права. Роботодавці звертають значну увагу на сформованість *soft-skills*, що означає наявність потреби в приділенні більшої уваги їх формуванню. Постійні політичні, економічні та суспільні трансформації, що зумовлюють оновлення законодавства, стрімкий розвиток ін-

формаційних і хмарних технологій тягнуть за собою старіння набутих студентами компетенцій ще до завершення навчання. Саме тому формування компетентностей (soft-skills) є сьогодні важливим.

Чим же можна сьогодні мотивувати студента, майбутнього правника?

Основу мотиваційного компоненту формування готовності до професійної діяльності майбутніх юристів складають: інтерес до власної професії; наявність особистісно-значущої мети; мотивація досягнення високого рівня професійної компетентності; прагнення стати професіоналом у майбутній професійній діяльності; усвідомлене ставлення до професійного саморозвитку; професійні мотиви (прагнення в досягненні професійного успіху); мотиви особистої зацікавленості (престижність, самоствердження тощо).

Беручи до уваги вищевикладене, можемо стверджувати, що майбутнього юриста сьогодні можна мотивувати:

по-перше: вирішенням проблемних завдань із високим ступенем інноваційної домінанти. Юристи – ті фахівці, що мають високий рівень інтелекту (IQ), тому вони мотивовані тим, чого не знають;

по-друге: тісною співпрацею зі стейкхолдерами, виконуючи професійне завдання при координації викладачів-професіоналів (тьюторів) майбутній фахівець швидше розуміє ступінь актуальності соціального замовлення і вимог до обраної ним професії, бачить із середини тонкощі і особливості професійної діяльності та усвідомлює наслідки невиконання чи неналежного виконання вимог до здійснення такої діяльності;

по-третє: використанням в освітньому процесі та фаховій підготовці системи сучасних засобів, методів і форм навчання, новітніх технологій: *створення в ЗВО хмаро орієнтованого освітнього середовища, запровадження автоматизованих систем перевірки завдань, інтелектуальних карт для систематизації отриманих знань тощо.*

Важливий у цьому процесі, ми вважаємо, комплексний підхід до організації навчання, що передбачає поєднання студентоцентрованого навчання, самонавчання, проблемно-орієнто-

ваного навчання, навчання на основі юридичної практики та з використанням юридичних технік, комп'ютерних технологій.

Вагомою умовою ефективної підготовки сучасного конкурентоспроможного юриста є застосування методів навчання, що містять інноваційну складову.

У цьому контексті пріоритетними є методи проблемного навчання у вигляді: проблемних, мультимедійних та інтерактивних лекцій, практичних занять у малих групах для пошуку вирішення задач чи проблемних питань, лабораторних робіт, самостійного навчання, консультацій з викладачами.

Потрібно зазначити, що підготовка юристів здійснюється в закладах професійної освіти в умовах активного розвитку мобільних технологій, створення відкритого електронного контенту, з'являються нові хмарні сервіси, для навчання використовуються соціальні мережі, мобільні додатки тощо. Тому викладачам ЗВО варто добирати сучасні методи навчання, що базуються на використанні мобільних технологій.

Значну увагу варто приділяти також активним методам, як-от: аналіз конкретних ситуацій, мозковий штурм, позаконтекстні операції з поняттями й інтенсивним: (метод занурення), кейс-метод, метод ситуативного моделювання тощо [1, с. 187–189].

Особливе значення у професійній підготовці юриста мають ситуативно-рольові ігри як один із найефективніших способів інтерактивного спілкування.

Рольова гра має великі можливості в практичному, освітньому і виховному аспекті. Гра залучає до активної пізнавальної діяльності кожного студента окремо і всіх разом і тим самим є ефективним засобом організації освітнього процесу [2, с. 7–9].

Протягом останнього десятиліття набуло поширення запровадження так званих «юридичних клінік» при юридичних факультетах ЗВО, де студенти під керівництвом викладачів вирішують не вигадані чи застарілі юридичні казуси, а «живі» справи, тобто майбутні юристи провідних вищих юридичних закладів освіти України під контролем викладачів-кураторів надають правову допомогу різним верствам

населення, набуваючи при цьому практичних навичок для подальшої діяльності за фахом. Таким чином ще під час навчання студент має справу з безпосередньою «правничою патологією», вирішуючи її шляхом надання на безоплатній основі правової допомоги малозабезпеченим верствам населення [3].

Нині ми переживаємо час стрімких і несподіваних змін в організації освітнього процесу вишів. Із запровадженням локдауну з'явилося екстрене дистанційне навчання, популяризувалося змішане навчання, ситуативне навчання, дослідницьке (евристичне) навчання тощо. Використання інформаційних і телекомунікаційних технологій у сфері освіти уможливує управління освітнім процесом, виконання проєктів, здійснення наукової, дослідницької роботи, проведення експериментів та обробки результатів. Спеціальні програми, що послуговують для автоматизації трудомістких розрахунків, оптимізації, дослідження дозволяють сьогодні проводити опитування і здійснювати підрахунки та аналіз результатів.

На потреби освітнього процесу відгукнулася ІТ галузь: з'явилася велика кількість сервісів та інструментів для навчання. Для проведення відеоконференцій дуже популярним стали освітні платформи ZOOM, Googleclass, освітній інструмент Google Meet. У період локдауну в соціальних мережах було опубліковано велику кількість навчальних блогів, дистанційних курсів, платформ (контентів викладачів) на ютуб-каналі, які стали активно послуговувати студентам та викладачам. Популярною формою комунікації та обміну досвідом стали форуми, мобільні додатки тощо.

Що ж потрібно для того, щоб юрист був конкурентоспроможним?

Дослідники сьогодні виділяють три складові характеристик конкурентоспроможних працівників – освіта, творчий потенціал і професіоналізм, які достатньо тісно пов'язані між собою [4, с. 78].

Для того, щоб бути конкурентоспроможним на сучасному ринку праці, юрист має володіти як ґрунтовними теоретичними знаннями, так і вміннями формалізації поставлених задач. Такий фахівець повинен вміти самостійно вирішу-

вати поставлені перед ним професійні завдання і володіти практико-зорієнтованими компетенціями та бути здатним до професійного саморозвитку і самовдосконалення.

За сучасних умов головними показниками конкурентоспроможності молодих фахівців на сучасному юридичному ринку праці є:

1) ораторські здібності – для юриста один з найважливіших інструментів професійної діяльності. Для такого фахівця вкрай важливо мати сформовані навички публічних виступів, представлення презентацій, вміння формулювати і чітко виражати свої думки. Здатність ефектно говорити робить юриста переконливим, тобто ефективним працівником;

2) розуміння маркетингу та PR. Без розуміння, як працюють PR-технології у XXI сторіччі, досягти успіху досить важко. Маркетинг для юриста означає вміти самопрезентуватися, заявляти про готовність до співпраці, пропонувати послуги і ставати впізнаваним;

3) знання інформаційних технологій. Для правника в своїй діяльності необхідним є вміння користуватися пошуковими базами, різноманітними реєстрами публічних даних, реєстрами, програмами з доступом для спеціальних суб'єктів (в діяльності нотаріусів, виконавців, суддів), мобільними додатками, продуктами для проведення відеоконференцій тощо;

4) знання основних засад психології, оскільки робота юриста – це, насамперед, робота з людьми. Знання психологічних явищ дозволяє юристу розуміти природу поведінки особи, прогнозувати її дії, виявити больові місця та точки дотику, вивести діалог на бажаний рівень і досягти результату;

5) медіація – мистецтво вирішення конфлікту, його виявлення, розуміння сутності та механізму виникнення, пошук різних підходів до його врегулювання, що сприяє як підвищенню ефективності у професійній діяльності, так і налагодженню взаємостосунків у повсякденному житті, що є надважливою компетентністю у практичній діяльності юриста [5].

6) написання та аналіз юридичних текстів, що означає для юриста бути зрозумілим та переконливим, що є дуже важливо у правничій діяльності, а для цього необхідно вміти логічно,

послідовно, змістовно викласти інформацію на папір;

7) підкорення дедлайнів, або тайм-менеджмент. Іншими словами це здатність до багатозадачності, вміння грамотно розподілити головні та другорядні завдання, планування часу та оптимально вдале його використання, здатність зосереджуватися на роботі для продуктивного результату в стислі строки;

8) знання іноземної мови, що уможливорює володіння законодавством інших держав, обізнаність з новинами за кордоном, надання правової допомоги громадянам України, що потерпіли перебуваючи за кордоном, а також іноземним громадянам [6].

Узагальнюючи, можна доповнити вищесказане так, що показниками конкурентоспроможності для сучасного юриста є: освітньо-професійний рівень, інтелектуальний потенціал, професіоналізм, позитивне ставлення до праці; професійна мобільність працівника, його здатність і готовність до набуття сучасних професійних знань, підвищення кваліфікації; рівень здоров'я, здатність витримувати сучасний ритм та інтенсивність праці, здатність фізично і психічно адаптуватися до динамічних умов праці; економічне становище, рівень життя, що забезпечує доступ до якісної освіти та відповідного робочого місця; соціально-ментальні риси, такі як активність, ініціативність, відповідальність, готовність до співпраці тощо.

А окрім того, юрист повинен вміти швидко орієнтуватися в законодавчій і нормативній базі, бути готовим до вивчення нових законодавчих актів, самостійно вміти працювати з інформацією певної галузі, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, приймати виважені конструктивні рішення, знаходити оптимальний спосіб вирішення задач, мати витримку, самодисципліну, вміти відстоювати точку зору, бути стресостійким, скрупульозним, ретельним, організованим, уважним, відповідальним, впевненим тощо.

Висновки. Важливість вивчення державно-правової історії зарубіжних країн визначається насамперед тим, що люди, котрі творять історію, здійснюють реформи і перебудову суспільства, керуються, в першу чергу, певними при-

йнятними їм ідеями, теоріями, вченнями, через які вони намагаються втілити свої політичні ідеали чи правові форми. Для того, щоб бути конкурентоспроможним на сучасному ринку праці, такий фахівець повинен вміти самостійно вирішувати поставлені перед ним професійні завдання і володіти практико-зорієнтованими компетенціями та бути здатним до професійного саморозвитку і самовдосконалення [7].

Важливий у цьому процесі, ми вважаємо, комплексний підхід до організації навчання, що передбачає поєднання студентоцентрованого навчання, самонавчання, проблемно-орієнтованого навчання, навчання на основі юридичної практики та з використанням юридичних технік, комп'ютерних технологій. Вагомою умовою ефективної підготовки сучасного конкурентоспроможного юриста є застосування методів навчання, що містять інноваційну складову. У цьому контексті пріоритетними є методи проблемного навчання.

Література

1. Тульська О.Л. Використання методів ситуативного моделювання у формуванні професійної культури майбутніх юристів. *Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету: збірник наук. праць*. 2016. Вип. 7(50). С. 187–189.
2. Гис В.И. Методика проведення гри як засобу активної пізнавальної діяльності. *Англійська мова і література*. 2010. № 6. С. 7–9.
3. Лоджук М.Т. Юридичні клініки в Україні: освіта та правова допомога: монографія. Одеса: Фенікс, 2015. 328 с.
4. Варава І.П. Професійна підготовка техніків-програмістів: виклики цифровізації суспільства. *Професійна педагогіка*. 2020. № 1(20). С. 78.
5. Медіація у професійній діяльності юриста: підручник / авт. кол.: Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський та ін.; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. Одеса: Екологія, 2019. 456 с.
6. Менеджмент юридичної фірми: конспект лекцій (галузь знань 0304 «Право», освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр», спеціальність 8.03040101 «Правознавство») для студентів денних факультетів / Л.С. Шевченко,

С.М. Макуха, О.С. Марченко та ін. Харків: Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2013. 132 с.

7. Сопілко І.М., Череватюк В.Б. Фактори впливу на юридичну професію в умовах сучасного інформаційного простору. *Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. 2019. № 1(50). С. 192-198. DOI: 10.18372/2307-9061.50.13609

References

1. Tulska O.L. Vykorystannia metodiv sytuatyvnoho modeliuвання u formuvanni profesiinoi kultury maibutnikh yurystiv. *Naukovi zapysky Rivnenskoho derzhavnoho humanitarnoho universytetu*. 2016. Issue 7(50). P. 187–189.

2. Hys V.I. Metodyka provedennia hry yak zasobu aktyvnoi piznavalnoi diialnosti. *Anhliiska mova i literature*. 2010. № 6. P. 7–9.

3. Lodzhuk M.T. Yurydychni kliniky v Ukraini: osvita ta pravova dopomoha: monography. Odesa: Feniks, 2015. 328 p.

4. Varava I.P. Profesiyna pidhotovka teknikiv-prohramistiv: vyklyky tsifrovizatsii suspilstva. *Profesiina pedahohika*. 2020. Vol. 1. No 20. P. 78.

5. Mediatsiia u profesiinii diialnosti: textbook / comp. authors: T. Bilyk, R. Havryliuk, I. Horodytskyi [et al.]; ed. by N. Krestovska, L. Romanadze. Odesa: Ekolohiia, 2019. 456 p.

6. Menedzhment yurydychnoi firmy: compendium of lectures (field of knowledge 0304 «Law», educational and qualification level «Master», speciality 8.03040101 «Jurisprudence») for full-time students / comp. authors: L.S. Shevchenko, S.M. Makukha, O.S. Marchenko, et al. Kharkiv: National University «Yaroslav Mudryi National Academy of Ukraine», 2013. 132 p.

7. Sopilko I.M., Cherevatyuk V.B., Factors influencing the legal profession in the modern information space. *Scientific works of the National Aviation University. Series: Legal Bulletin «Air and Space Law»*. Zb. nauk. pr. Kyiv: NAU, 2019. № 1(50). Pp. 192-198. DOI: 10.18372 / 2307-9061.50.13609

NEW METHODS OF TEACHING THE HISTORY OF THE STATE AND THE LAW OF FOREIGN COUNTRIES

National Aviation University
Liubomyra Huzara Avenue, 1, 03058, Kyiv, Ukraine
E-mails: varavairina8@gmail.com, a.suhodols@gmail.com

The article is devoted to the issue of applying the latest methods, forms and innovative technologies of teaching the competitive lawyers. The role of teaching methods containing an innovative component is clarified. The methods of problem-based learning are determined as the priority in the professional training of future lawyers. The main problems arising in the educational process of training future lawyers, taking into account that teachers of higher legal education institutions are called upon to prepare professionals in the field of jurisprudence, who are competitive and capable of effective work in a post-industrial society. The study also highlights the need to change approaches to the teaching of legal disciplines, including such discipline as the history of the state and the law of foreign countries. The need for the use in the process of teaching the history of the state and the law of foreign countries of the latest services and instruments for training, educational platforms, mobile applications, the use of educational blogs, distance learning courses, platforms on the YouTube channel, a modern base of educational electronic resources designed to actively serve students and teachers is proven.

The development of public relations, world globalization processes and rapid scientific and technological progress led to the transition to an information society, where the most important products are innovations and knowledge, which, in turn, become the main working resources of the country. Professional standard and educational programs provide for the formation of the key competences of future lawyers by the scientific and pedagogical workers of institutions of higher education. However, the formation of such abilities is a serious challenge for the teachers of higher education institutions. The inconsistency of the content and methods of educational activities of students with the changing features of professional activity, which are typical for the modern socio-economic and political conditions, remains an unsolved task for the modern professional training of lawyers. The traditional higher education system is not fully capable to provide the need for the training of competitive professionals in the field of jurisprudence. A number of contradictions arise in the way of full-fledged professional training and educational process, among which are the need for the introduction of innovative approaches to the formation of readiness of future lawyers for professional activity and the lack of appropriate models.

***The purpose** of the article is to reveal the trends in the development of the modern legal training of students in higher education institutions, which should be aimed at forming not only professional competencies of modern lawyers, but also, and this is most important – their readiness for personal and professional development, and to determine the role of the discipline “The History of the State and the Law of the Foreign Countries”, to prove the need to apply the latest teaching methods and modern educational electronic learning resources. **The tasks** of the research are to determine the components of the modern competitive lawyer; to offer innovative forms and methods of teaching the history of the state and the law of foreign countries, oriented to the formation readiness of future specialists for professional activity and professional self-improvement.*

***Key words:** higher education; educational process; future lawyers; readiness for professional self-improvement; comprehensive approach; professional training; latest methods; educational technologies.*

Стаття надійшла до редакції 07.02.2022